

Pienten
järjestöjen
talouskoulutus

Tässä koulutuksessa

- Käydään läpi miten yhdistyslaki muuttui viime vuonna liittyen tilinpäätöksiin
- Mitä tämä muutos tarkoittaa käytännössä
- Miten järjestöjen tulisi toimia

Lakikohdat joita käsitellään

[Yhdistyslaki](#)

[Valtioneuvoston asetus mikroyhdistysten tilinpidosta](#)

Yhdistyslain muutos 2023

- Sisälsi monia muutoksia, mutta erityisesti pykälään 37a §
- Mikäli toiminta on tarpeeksi pientä, **ei jatkossa tarvitsisi tehdä enää tilinpäätöksiä tai pitää kahdenkertaista kirjanpitoa**
- Seuraavissa dioissa käydään läpi tämä lakikohta läpi

37 a § momentit 1-2

Yhdistyksen tilinpäätös ja toimintakertomus on laadittava kirjanpitolain (1336/1997) mukaisesti.

= vakiona noudatetaan kirjanpitolakia

Edellä 1 momentista poiketen yhdistyksen säännöissä voidaan määrätä, että yhdistyksen tilinpitoon sovelletaan tämän pykälän 3–7 momenttia, jos yhdistyksen saamien avustusten ja muiden tulojen yhteenlaskettu määrä tilikaudella on enintään 30 000 euroa sekä **päätyneellä että sitä välittömästi edeltäneellä tilikaudella** eikä yhdistys harjoita liiketoimintaa. Edellä mainitun raja-arvon katsotaan alittuvan myös, jos yhdistyksen rekisteröinnistä on alle kaksi vuotta eikä ole ilmeistä, että raja-arvo ylittyy tilikaudella. Lisäksi yhdistyksen kokous voi edellä mainitun raja-arvon alittuessa sääntöjä muuttamatta päättää tilipidon järjestämisestä tämän pykälän 3–7 momentin mukaisesti päätöksellä, johon sovelletaan sääntöjen muuttamista koskevia vaatimuksia enemmistöstä ja kokouskutsusta.

= mikäli yhdistyksen tulot on vuodessa (ja edeltävänä vuonna) max 30 000€, ei tarvitse noudattaa kirjanpitolakia. Tämä voi olla kirjattuna säännöissä tai päätettynä yhdistyksen kokouksessa

37 a § momentti 3

Tämän pykälän 2–7 momentissa tarkoitetun tilinpidon tarkoitus on pitää erillään yhdistyksen tulot, menot, varat ja velat (tapahtumat), jotta jäsenet sekä avustusten antajat ja viranomaiset voivat seurata taloudenpitoa tehtäviensä hoitamisen edellyttämällä tavalla.

=täytyy kuitenkin pitää jonkinlaista kirjanpitoa (esim yhdenkertainen kirjanpito) tuloista, menoista, varoista ja veloista

37 a § momentit 4-5

Tapahtumat on merkittävä tilinpitoon kassaperusteisesti aikajärjestyksessä ja ilman aiheetonta viivytystä. Kaikista tapahtumista tulee käydä ilmi niiden sisältö ja ajankohta. Lisäksi on jatkuvasti pidettävä ajantasaista luetteloa yhdistyksen varoista ja veloista sekä huolehdittava siitä, että tilinpidosta saa tarvittavat tiedot mahdollisen verovelvollisuuden täyttämiseksi.

=kuvausta miten kirjanpito täytyy tehdä

Tapahtumia koskevat laskut, kuitit ja muu tilinpitoaineisto säilytetään siten, että tarvittaessa yhteys tilinpidon merkinnästä tapahtumaan on vaivatta selvitettävissä. Jos merkinnän perusteeksi ei saada ulkopuolisen antamaa tositetta, merkintä todennetaan kirjallisen selvityksen avulla. Tilinpito ja tapahtumia koskeva aineisto on säilytettävä kuusi vuotta sen kalenterivuoden jälkeen, jota ne koskevat.

=tositteita ja muita kuitteja täytyy silti säilyttää ja yhdistää kirjanpitoon

37 a § momentit 6-7

Yhdistyksen jäsenellä on pyynnöstä oikeus saada tilinpito nähtäväkseen kerran jokaiselta päättyneeltä kalenterikuukaudelta ja tiedot on pidettävä nähtävillä vähintään kahden viikon ajan viimeistään kahden viikon kuluttua pyynnöstä. Jos säännöissä määrätään tilinpidon nähtävänä pitämisestä harvemmin, pidemmän ajan kuluttua pyynnöstä tai lyhyemmän ajan, toiminnasta on laadittava tilikaudelta vuosilaskelma, joka esitetään jäsenille kuuden kuukauden kuluessa tilikauden päättymisestä. Lisäksi yhdistyksen kokous voi sääntöjä muuttamatta päättää tilinpidon nähtävänä pitämisestä ja vuosilaskelman laatimisesta viimeksi tässä momentissa mainitun mukaisesti päätöksellä, johon sovelletaan sääntöjen muuttamista koskevia vaatimuksia enemmistöstä ja kokouskutsusta.

=vakiona tilinpito on nk. "jäsenavointa", mutta yhdistys voi päättää että se ei ole "jäsenavointa" (tästä terminologiasta lisää myöhemmin)

Tarkemmat säännökset tilinpidon järjestelyistä ja sisällöstä sekä tilinpidon kaavoista ja vuosilaskelmasta annetaan valtioneuvoston asetuksella.

=tarkempi säädös kirjanpidosta annetaan valtioneuvoston asetuksella (tästä myöhemmin)

Mitä tämä tarkoittaa käytännössä?

- Jos toiminta on pysyvästi niin pientä, ettei vuositasolla tulot nouse **ikinä** yli 30 000€, voi kaksinkertaisesta kirjanpidosta ja tilinpäätösten tekemisestä luopua.
- Kuitenkin kirjanpitoa ei voi kokonaan lopettaa ja valtioneuvoston asetus antaa tarkemmat ohjeet tilinpidosta
- Päätöksen tähän menettelyyn siirtymisestä voi tehdä joko säännöissä tai yhdistyksen kokouksen päätöksessä

Muutos sääntöihin vai kokouksen päätöksellä?

- Mikäli on oikeasti 100% varmuus, että 30 000€ tuloraja ei ylity koskaan, voi muutoksen tehdä sääntöihin
 - On kankeaa jos joskus haluaakin mennä yli tuon rajan)
- Suositeltavampi keino on tehdä aina päätös yhdistyksen kokouksessa, että tulevana vuonna päättää tilinpidon järjestämisestä yhdistyslain 37 a §:n momenttien 2-7 kuvaamalla tavalla
 - Mahdollistaa joustavammin siirtymisen takaisin normaaliin tilinpäätöskäytäntöön, esim vujuvuosina
 - HUOM! Päätöksessä tulee noudattaa samoja säännöksiä, kuin sääntöjen muutoksesta säännöissä määrätään (maininta kokouskutsussa, tietty äänienemmistö tms)

Esimerkki kirjauksesta sääntöihin

"Yhdistyksen tilinpitoon sovelletaan Yhdistyslain 37 a §:n 3-7 momentteja."

Ja lisäksi jos tilinpito ei ole jäsenavointa:

"Jäsenillä on oikeus saada tilinpito nähtäväkseen x ajan välein x verran päästä x verran ajan" (esim kolmen kuukauden välein, kahden viikon ajan kahden viikon kuluessa pyynnöstä" tai "kerran kuukaudessa, viikon ajan kahden viikon kuluessa pyynnöstä"

Esimerkki päätöskohdasta yhdistyksen kokouksessa

"Yhdistys päättää, että vuoden x tilikaudella yhdistyksen tilinpito järjestetään kuten Yhdistyslain 37 a §:n 3-7 momenteissa määrätään"

Ja lisäksi jos tilinpito ei ole jäsenavointa:

"Jäsenillä on oikeus saada tilinpito nähtäväkseen x ajan välein x verran päästä x verran ajan" (esim kolmen kuukauden välein, kahden viikon ajan kahden viikon kuluessa pyynnöstä" tai "kerran kuukaudessa, viikon ajan kahden viikon kuluessa pyynnöstä"

Valtioneuvoston asetus

Asetus määrää käytännössä miten tilinpito tulisi järjestää ja minkälainen vuosilaskelma/vuosikoonti tulee laatia.

Samoin määritellään "jäsenavoin tilinpito". Jos tilinpito on jäsenavointa, jäsen voi pyytää nähtäville tilinpidon kerran joka kuukausi, jolloin tiedot pidetään nähtävillä vähintään kahden viikon ajan viimeistään kahden viikon kuluttua pyynnöstä. Jos yhdistys päättää, että tilinpitoa voidaan saattaa jäsenten nähtävillä jotenkin muuten (harvemmin kuin kerran kk, lyhyemmän aikaa kuin 2vkoa), tilinpito ei ole jäsenavointa.

Jos tilinpito on jäsenavointa, luodaan vuoden päätteeksi "vuosikoonti". Jos tilinpito ei ole jäsenavointa, luodaan pääkirja ja vuoden päätteeksi "vuosilaskelma"

Jäsenavoin tilinpito

Mikroyhdistys voi järjestää tilinpitonsa laatimalla tiliotteen tietoihin perustuvan päiväkohtaisen pääkirjan, josta ilmenee aikajärjestyksessä kunkin tiliotteen tapahtuman:

- 1) toteutumisaikakohta;
- 2) rahamäärä;
- 3) sisältö ja yhteys tositteeseen sekä tarvittava erittely, jos tiliottemerkintään sisältyy useampia tapahtumia;

= käytännössä yksinkertaisimmillaan pelkkä tiliote, jos tapahtumissa näkyy mihin tarkoitukseen tulo/meno mennyt

Vuosikoonti (jäsenavoin tilinpito)

Yhdistyksen tulee laatia vuosikoonti yhdistyksen kokousta varten. Vuosikoonnissa on ilmoitettava ainakin:

- 1) yhdistyksen nimi ja Y-tunnus;
- 2) vastuuvollisten (*hallituksen*) nimet ja asuinpaikat;
- 3) selvitys tilinpidon jäsenavoimuuden toteutumisesta tilivuoden aikana;
- 4) tilit, joiden pitämiseen tilinpito tilivuoden aikana on perustunut;
- 5) kunkin tilin alku- ja loppusaldo tilivuoden aikana sekä tilin saldo yhdistyksen kokousta edeltävän kuukauden viimeisenä päivänä;
- 6) kunkin tilin ottojen ja panojen yhteisarvot sekä tilitapahtuminen lukumäärä taikka tiliotiedot kokonaisuudessaan;
- 7) omaisuus- ja saatavaluettelon, velkaluettelon ja vastuuluettelon saldot pääryhmittäin;
- 8) jäsenten maksuvelvollisuuteen liittyvien saamisten yhteismäärä sekä niiden lisäykset ja vähennykset tilivuoden aikana;
- 9) käteiskassassa olevien rahojen määrä tilivuoden lopussa.

Tulee korvaamaan tilinpäätöksen JYYn toiminta-avustushaussa soveltuville yhdistyksille

Tilinpidoista luotava pääkirja (ei-jäsenavoin tilinpito)

Mikroyhdistys voi järjestää tilinpitonsa laatimalla tiliotteen tietoihin perustuvan päiväkohtaisen pääkirjan, josta ilmenee aikajärjestyksessä kunkin tiliotteen tapahtuman:

- 1) toteutumisajankohta;
- 2) rahamäärä;
- 3) sisältö ja yhteys tositteeseen sekä tarvittava erittely, jos tiliottemerkintään sisältyy useampia tapahtumia;
- 4) sisällön mukainen kirjaus pääkirjanpidon tileille.

Mikroyhdistyksen on määritettävä pääkirjanpitonsa tilit (pääkirjatilit) toimintansa luonteen perusteella. Pääkirjatilejä ovat:

- 1) 10 §:ssä tarkoitetussa tuloslaskelmakaavassa esitetyt nimikkeet ja liiteluetteloissa edellytetyt tilit;
- 2) avustuksen käytön ja rahankeräyksen seuraamiseksi tarvittavat tilit.

Yhteys pääkirjanpidosta 11 §:ssä tarkoitettuun vuosilaskelmaan ja päinvastoin on oltava vaikeuksitta todettavissa.

= suosittelemme että jatkatte kirjanpitoa samaan tapaan kuin ennenkin!

Vuosilaskelma (ei-jäsenavoin tilinpito)

Sisältää tuloslaskelman ja seuraavat liiteluettelot:

1. omaisuus- ja saatavaluettelo;
2. velkaluettelo;
3. Vastuuluettelo.

= hyvin samanlainen kuin nykyinen tilinpäätös

Käteiskassaan liittyvät uudet säädökset

6 § Käteisellä rahalla toteutettavat tapahtumat

Arvoltaan vähäisten maksusuoritusten vastaanottamiseksi mikroyhdistys voi pitää käteiskassaa. Lisäksi arvoltaan vähäinen meno saadaan maksaa käteiskassasta, jos sen suorittaminen tililtä ei ole tarkoituksenmukaista hankitun tavarahan tai palvelun luonteen vuoksi. Käteiskassasta on pidettävä huolellisesti kirjaa (kassakirja) tilivuosisikohtaisesti.

Maksusuoritukset on merkittävä kassakirjaan 4 §:n 3 momentissa tarkoitettun pääkirjanpidon tarkkuudella maksun luonteen perusteella. Jokainen kassaan tai kassasta tapahtuva maksu on merkittävä kassakirjaan erikseen sinä päivänä, kun maksu on tehty.

Kustakin kassakirjan merkinnästä on käytävä selvästi ilmi maksun peruste ja tieto siitä, keneltä maksu on saatu tai kenelle maksu on suoritettu. Jos maksu on tehty yritykselle tai muulle oikeushenkilölle, maksusta saatu tositemite on säilytettävä kassakirjan liitteenä.

Käteiskassaan liittyvät uudet säädökset

7 § Käteiskassan tarkastusvelvollisuus

Käteiskassassa olevien rahojen määrä on tarkastettava tilivuoden lopussa sekä tilivuoden aikana vähintään yhden kerran kassakirjan kanssa. Tarkastuksen suorittaa kaksi yhdistyksen jäsentä, jotka tekevät merkinnän tarkastuksesta kassakirjaan.

= Taloudenhoitajan ja joku toinen jäsen suorittavat käteiskassan tarkastuksen vähintään 2krt vuodessa

Käteiskassaan liittyvät uudet säädökset

8 § Käteiskassan tilityselvoite

Käteiskassan rahavarat on saatettava tiliotteelle tallettamalla käteiskassan rahavarat tilille viipymättä, kuitenkin viimeistään kahden viikon kuluessa tapahtumasta. Jos käteisellä suoritettujen tulojen ja menojen yhteismäärä on vähäinen eikä käteiskassan yhteismäärä ole vähäistä suurempi, riittää kuitenkin, että kassan varat talletetaan tilille ainoastaan tilivuoden päättyessä. Vähäisenä käteiskassan yhteismääränä on pidettävä enintään 300 euroa, jollei yhdistyksen kokous päättä pienemmästä yhteismäärästä.

Kun 1 momentissa tarkoitettu tilitys tehdään, samalla tilinpidon viennillä on vietävä kassakirjanpidon osoittamat pääkirjatilien mukaisen seurannan yhteismäärät kullekin vastaavalle pääkirjatilille, jotta kaikki tapahtumat rahamäärineen ovat johdettavissa pääkirjanpidosta vuosilaskelmaan. **(HUOM! Koskettaa ei-jäsenavointa tilinpitoa)**

Tilivuoden päättyessä käteiskassan saldon on oltava nolla tai sama kuin tilivuoden alkaessa.

Vielä kertauksena

- Jos yhdistys saa jatkuvasti tuloja vuodessa alle 30 000€, voidaan siirtyä kevyempään mikroyhdistyksen tilinpitoon
- Jos tilinpito on jäsenavointa (=tilinpito on nähtävillä joka kuukausi jäsenille kysyttäessä), tarvitaan vain yksinkertainen kirjanpito ja vuosikoonti
 - Taloushallinnallinen työ vähenee merkittävästi
- Jos tilinpito ei ole jäsenavointa (=tilinpitoa ei ole nähtävillä joka kuukausi jäsenille), tehdään pääkirja, tuloslaskelma ja vuosilaskelma
 - Tarkoittaa käytännössä ettei taloushallinnollinen työ juurikaan vähene
- HUOM! Tämä ei vaikuta mitenkään toiminnantarkastuskäytäntöihin. Toiminta tarkastetaan jatkossakin samoin, mutta tilinpäätöksen sijaan toiminnantarkastajat saavat vuosikoonnin tai vuosilaskelman

Kysyttäviä?
Ihmeteltäviä?